

Sygn. akt III RC 513/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Słupsku III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący **SSR Halina Litka**

Protokolant **st. prot. sęd. Justyna Jurcaba**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2016 roku sprawy

z powództwa K. S. (1)

przeciwko D. J., M. W. i Z. P.

o alimenty

1. powództwo oddała;
2. w zakresie cofniętego powództwa postępowanie umarza;
3. zasądza od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Słupsku na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. K. K. kwotę 1476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sygn. akt III RC 513/15

UZASADNIENIE

Powódka K. S. (1) pozwem z dnia 31 lipca 2015r. domagała się zasądzenia alimentów od pozwanych (córek) Z. P., M. W. i D. J. w kwocie po 300 zł miesięcznie od każdej z nich – łącznie 900 zł miesięcznie, poczynając od dnia 05 lipca 2015r.

W uzasadnieniu wskazała, że ma cztery córki, z których tylko jedna się nią interesuje, jest jednakże osobą schorowaną i nie może oczekiwać od niej pomocy. Pozostałe córki (pозwane) nie interesują się losem powódki, nie odwiedzają jej i nie pomagają, pomimo takich możliwości. Dalej z uzasadnienia wynika, że powódka jest osobą schorowaną, po przebytych udarach. Ma przyznane usługi opiekuńcze – 2 godz. tygodniowo. Zaciągnęła kredyt na wykupienie mieszkania, z ratą miesięczną 432,40 zł, a jedynym jej dochodem jest emerytura w wysokości 965,38 zł. Powódka dodała, że koszty eksploatacji mieszkania, raty kredytu, wydatki na leki pochłaniają jej całą emeryturę i bywało, że nie miała środków na żywność. Podniosła także, że pozwane pracują, i wobec niechęci pomocy rzeczowej, powinny partycypować w kosztach jej utrzymania.

Wraz z pozwem K. S. (1) wniosła o udzielenie zabezpieczenia, poprzez ustalenie na czas trwania postępowania alimentów w kwotach po 200 zł od każdej z pozwanych.

Pozwane w odpowiedziach na pozew wniosły o jego oddalenie w całości. Wskazały w szczególności na brak dowodu na wykupienie przez powódkę mieszkania i konieczność spłacania przez nią rat kredytu. Poddały także w wątpliwość ponoszenie przez powódkę dużych wydatków na leki, skoro nie przedstawiła recepty od lekarza, oraz podniosły, że

powódka, - o ile zaciągnęła kredyt - winna uprzednio przewidzieć skutki finansowe takiej decyzji, nie zaś następnie obciążać córki obowiązkiem alimentacyjnym, który miałby pokryć powstały niedobór.

Pozwana M. W. dodała nadto, że jest osobą ze znacznym stopniem niepełnosprawności i sama wymaga pomocy w samodzielnej egzystencji, pobiera rentę, korzysta z rehabilitacji.

Z kolei pozwana D. J. wskazała dodatkowo, że nie utrzymuje kontaktów z matką od zimy 1977r. kiedy to została wraz z mężem i małą córką wyrzucona przez powódkę z domu rodzinnego i od tego czasu nie interesowała się ani jej ani wnuczki losem. Dodała także, że utrzymuje się z renty po zmarłym mężu i także musi spłacać zobowiązania kredytowe powstałe jeszcze za jego życia. Od 1999r. leczy się psychiatrycznie.

Pozwana Z. P. w swojej odpowiedzi na pozew podniosła nadto, że do 2014r. zapewniała rzeczową i osobistą pomoc powódce – odwiedzała ją, kupowała odzież, żywność, przygotowywała posiłki, sprzątała, opierała. Taki stan rzeczy trwał do momentu odrzucenia pomocy przez K. S. (1), co stało się po odmowie przez pozwaną przekazywania powódce kwot pieniężnych. Dalej w odpowiedzi Z. P. wskazuje, że od 2011r. opiekuje się schorowanym mężem, co pochłania czas i wywołuje obniżony nastrój u pozwanej.

Sąd postanowieniem z dnia 10 września 2015r. oddalił wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia, a postanowieniem z dnia 08 stycznia 2016r. na wniosek powódki, ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu.

W toku procesu powódka zmodyfikowała swoje żądanie wnosząc o ustalenie alimentów łącznej kwocie po 400 zł, które później jeszcze ograniczyła do kwoty po 350 zł, cofając powództwo w pozostałym zakresie.

Stanowisko procesowe pozwanych nie uległo zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwane Z. P., M. W. i D. J. pochodzą ze związku K. S. (1) i H. B..

K. S. (1) ma 83 lata. W marcu 2014r. przeszła udar. W okresie od sierpnia 2014r. do września 2015r. była 4 – krotnie hospitalizowana w (...) szpitalu z powodu niewydolności krążenia, napadowego migotania przedsionków, omdleń i dławicy piersiowej. W lutym i marcu 2016r. dwukrotnie przyjmowana była na (...) SOR z powodu przewlekłej niewydolności serca i zawrotów głowy. Powódka przyjmuje leki, których koszt to około 100 zł miesięcznie. Do lipca 2015r. korzystała z usług opiekuńczych przyznanych przez opiekę społeczną w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Otrzymuje emeryturę w kwocie 965,38 zł netto miesięcznie. Zamieszkuje w jednopokojowym lokalu mieszkalnym w R.. Lokal ten wykupiła na własność od Wojskowej Agencji Mieszkaniowej (WAM). Koszt wykupu wynosił 10 103,90 zł. Kwotę 1010,39 zł powódka opłaciła z góry. Płatność pozostałej kwoty 9093,51 zł rozłożono na pięć rocznych rat, po 1818,70 zł każda. We wrześniu 2015r. powódka – jak podała na wykupienie lokalu mieszkalnego – zaciągnęła kredyt w (...) Bank S.A. w kwocie 9 200 zł, spłacany w 36 ratach po 432,40 zł każda. Na dzień 30 września 2015r. powódka miała do zapłaty na rzecz WAM ratę w kwocie 2088,19 zł. Pozostały do spłaty dwie po około 2000 zł każda, płatne we wrześniu 2016 i 2017r. Jak powódka podała – „chciała dać (mieszkanie) jednej córce za opiekę”.

Koszty eksploatacji mieszkania to: czynsz wynosi około 260 zł miesięcznie energia – około 50 zł co 2 miesiące. Inne wydatki to opłaty za telefon – 41,54 zł. W zakupie i przygotowaniu żywności powódce pomaga jej siostra, która (obok brata) przekazuje K. S. (1) kwoty po 100-150 zł.

dowód: - odpisy aktów urodzenia pozwanych – k. 5, 6, 7

- wymiar czynszu – k. 8, 9, 11

- faktury VAT – k. 10, 17, 18

- decyzja GOPS – k. 12

- **zawiadomienie WAM – k. 13, 90**
- **umowa o kredyt – k. 14-16**
- **karty informacyjne leczenia szpitalnego – k. 82-89, 135-136**
- **zaświadczenie z GOPS – k. 94**
- **informacja lekarska – 137**
- **wypis aktu notarialnego – k. 139-141**
- **wyjaśnienia K. S. (1) – k. 144**

Pozwana **M. W. ma 56 lat**. Jest samotna. Leczy się psychiatrycznie. Przyjmuje stałe leki. Jest zaliczona do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. **Pobiera rentę w kwocie 947,80 zł netto miesięcznie.**

Zamieszkuje w S. w lokalu mieszkalnym o pow. 32 m². Koszty eksploatacji mieszkania to czynsz – około 260 zł, energia – około 60 zł, gaz – około 45 zł co dwa miesiące.

dowód: - odcinek świadczenia – k. 29

- **płatność za energię – k. 30**
- **wymiar czynszu – k. 31**
- **faktury VAT – k. 32, 36**
- **orzeczenie o niepełnosprawności – k. 33**
- **terminy zabiegów rehabilitacyjnych – k. 34**
- **recepty lekarskie – k. 35**
- **wyjaśnienia M. W. – k. 144**

Pozwana **D. J. ma 60 lat**. Od 15 lat leczy się psychiatrycznie. Choruje na zespół maniakałny. Czterokrotnie była hospitalizowana – ostatnio w 2009r. Od 1980r. nie pracowała. Była na utrzymaniu męża, który w 2013r. zmarł. **Obecnie utrzymuje się z renty rodzinnej w kwocie 1793,90 zł.** Ma umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Splaca kredyt ratami po 125 zł. Splaca także zaciągnięty przez męża kredyt gotówkowy ratami po 241,50 zł. Termin spłaty tego kredytu przypada na czerwiec 2018r.

Mieszka w domu jednorodzinnym wraz z córką, zięciem i ich wspólnym dzieckiem. Koszty eksploatacji mieszkania wynoszą energia – około 220 zł, woda – 90 zł, wywóz nieczystości – 16 zł miesięcznie. Podatek od nieruchomości to kwota 218 zł rocznie. Opłaty dzieli po połowie z rodziną.

dowód: - polecenia przelewu – k. 40

- **decyzja w sprawie podatku – k. 42-43**
- **wydatki – k. 44**
- **faktura VAT – k. 45**

- karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 46-47

- decyzja ZUS – k. 48-49

- terminarz spłaty kredytu – k. 50-51, 52-53

Pozwana **Z. P. ma 59** lat. Pracuje w firmie handlowej (...) w R. **jako sprzedawca za wynagrodzeniem 1286,16** zł netto miesięcznie. Umowa o pracę została rozwiązana. Okres wypowiedzenia upłyne z dniem 31 maja 2016r.

Mąż pozwanej – J. P. otrzymuje emeryturę w kwocie 2009,92 zł netto miesięcznie. W październiku 2011r. był hospitalizowany w (...) szpitalu z powodu wieloogniskowego stłuczenia mózgu. W wyniku wypadku występują powikłania – nawracające zawroty i bóle głowy, które wymagają konsultacji w ramach szpitalnego oddziału ratunkowego. Nadto mąż pozwanej choruje na padaczkę, dnę moczaniową, nadciśnienie. Wymaga stałej opieki.

Pozwana wraz z mężem mieszkają w R. nieopodal miejsca zamieszkania powódki (budynki naprzeciwko). Koszty eksploatacji mieszkania to: czynsz – około 260 zł, energia – 144 zł co dwa miesiące,

dowód: - karty informacyjne leczenia szpitalnego – k. 59-61, 53

- zaświadczenia o stanie zdrowia – k. 62

- zaświadczenie o dochodach – k. 64

- zaświadczenie ZUS – k. 65

- faktury VAT – k. 66

- wymiar czynszu – k. 68-70

- rozwiązanie umowy o pracę – k. 142

- wyjaśnienia Z. P. – k. 144 i verte

Z powódką do 2014r. utrzymywała kontakt Z. P. oraz do marca 2015r. M. W., która przychodziła wraz ze swoją córką. Pomagały powódce – robiły zakupy, przygotowywały posiłki, sprzątały, opierały. Kontakt z powódką nadal utrzymuje czwarta z jej córek – J. S.. Stosunki K. S. (1) z pozwanymi są złe. Strony od dłuższego czasu nie odwiedzają się stale wzajemnie – Z. J. od 37 lat, kiedy to powódka wyrzuciła ją z domu. K. S. (1) nie zna miejsca zamieszkania pozwanej M. W.. Miała miejsce sytuacja, kiedy powódka przysłała do córki Z. P. rzucając jej pidżamy (zakupione wcześniej dla powódki przez pozwaną) oraz oświadczyła, że „rzuci garnkami”. Powódka nie zaprosiła córki Z. J. na swój ślub, nie przysłała na pogrzeb męża córki.

dowód: - wyjaśnienia D. J. – k. 104 verte

- wyjaśnienia M. W. – k. 104 verte, 144

- zeznania J. S. – k. 143 verte

- wyjaśnienia Z. J. – k. 144 verte

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania. Poza tym wypadkiem, uprawnionym do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku (art. 133 § 2 kro).

W przedmiotowej sprawie, zgromadzony materiał dowodowy nie przesądza o tym, że powódka K. S. (1) znajduje się w niedostatku i nie jest w stanie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb.

Niedostatek – w rozumieniu art. 133 § 2 kro – polega na istnieniu takiej sytuacji, w której człowiek nie ma w ogóle lub nie ma dostatecznych własnych środków utrzymania, które mogłyby zaspokoić jego usprawiedliwione, podstawowe potrzeby (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 maja 1998r. w sprawie I CKN 242/98).

Powódka posiada stałe źródło dochodu w postaci emerytury w wysokości 965,38 zł netto miesięcznie, a stałe wydatki stanowią leki, czynsz, energia i telefon – łącznie około 430 zł miesięcznie. Pozostała kwota ponad 530 zł miesięcznie pozwala w ocenie Sądu na zaspokojenie pozostałych usprawiedliwionych potrzeb powódki. Mowa tu w szczególności o wyżywieniu. Problemem pozostaje jednakże okoliczność zaciągnięcia kredytu gotówkowego, z którym wiąza się raty miesięczne w kwocie po 432,40 zł miesięcznie. W tymże comiesięcznym uszczerbku w budżecie domowym - jak się zdaje - powódka upatruje podstaw swojego powództwa, które jednakże nie może się ostać. W pierwszej kolejności wskazać należy, czy zasadne i konieczne było wykupienie mieszkania z zasobów WAM. Powódka nie została do tego przymuszona przez właściciela budynku, a nastąpiło to z jej wniosku. Jako przyczynę wykupienia lokalu mieszkalnego wskazała chęć przekazania mieszkania jednej córce w zamian za opiekę. Oczekiwania K. S. (2) okazały się płonne, co jest wynikiem długotrwałych złych relacji pomiędzy pozwanymi i powódką. Już sama J. S. - córka powódki (osoba spoza procesu) zeznała, że sugerowała matce oddanie lokalu mieszkalnego na cele charytatywne, by uniknąć pogłębienia antagonizmów rodzinnych. Abstrahując jednakże od tej okoliczności zgodzić się należy z twierdzeniami pozwanych, że powódka przed zaciągnięciem kredytu winna uprzednio przewidzieć skutki finansowe takiej decyzji, poradzić się z rodziną, nie zaś następnie obarczać córki obowiązkiem alimentacyjnym, który miałby pokryć powstały niedobór w budżecie domowym. **Kredyt obciąża kredytobiorcę, a nie krewnych tejże osoby. Powódka przedmiotowym powództwem w istocie zmierzała do pokrycia tego kredytu alimentami od pozwanych. Takich pobudek, nie można uwzględnić, mimo, że w istocie aktualna sytuacja majątkowa powódki jest zła.** Idąc dalej, przyjrzeć się należy czasookresowi sporządzenia aktu notarialnego, którym przeniesiono własność lokalu mieszkalnego z zasobów WAM na powódkę oraz zobowiązań finansowych K. S. (1) wobec i właśnie WAM i banku (...) S.A. Otóż umowa przeniesienia własności podpisana została w listopadzie 2012r., a część łącznej ceny sprzedaży (10 103,90 zł) została w tym czasie uiszczona kwotą 1010,39 zł. Pozostała kwota 9 093,51 zł została rozłożona na 5 rat rocznych po 1818,70 zł. Sugeruje to zaległość powódki wobec WAM w roku 2015r. na poziomie 5456,11 zł po uwzględnieniu zapłaconych rat w dalszych dwóch latach (2013 i 2014). Powódka zaciągnęła kredyt gotówkowy we wrześniu 2013r. – jak należy w istocie przyjąć na spłnienie należności wobec WAM. W ramach kredytu otrzymała środki w kwocie 9200 zł, a zatem w wysokości pokrywającej w całości ówczesną wysokość należności. Dlaczego powódka tego nie uczyniła – tj. nie spłaciła całego zadłużenia wobec WAM, tego Sądowi nie wiadomo. Należy przyjąć, że zapłaciła tylko bieżącą roczną ratę, i z pozostałych środków, a zatem kwoty około 7200 zł korzystała na bieżąco. Czyniła tak dopóty – dopóki, środki te po prostu posiadała. Za takim przyjęciem stoi okoliczność, że od czasu zaciągnięcia kredytu, z podobnym powództwem nie występowała, a uczyniła to dopiero dwa lata później. Prosty rachunek matematyczny wskazuje, że korzystając ze środków uzyskanych z kredytu mogła mieć dodatkowo (obok emerytury) do dyspozycji 300 zł miesięcznie. W takiej sytuacji spłacanie rat nie było większym problemem, skoro należało wyłuskać z emerytury li tylko dodatkowo 132,40 zł miesięcznie, a nie jak obecnie pełną kwotę raty. To wygenerowało skutek taki, że nie dość, że powódka jest zobowiązana finansowo wobec banku, to jeszcze dodatkowo nadal wobec WAM. Taka nierozważność i niegospodarność po stronie powódki, utwierdza jeszcze Sąd w przekonaniu, że powództwo nie powinno być uwzględnione.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że stosunki między pozwanymi, a powódką są wynikiem funkcjonowania tej ostatniej. Mowa tu w szczególności o wyrzuceniu 37 lat temu z domu rodzinnego D. J. (bądź co bądź miała ona wówczas 23 lata) wyrzucenie przez powódkę zakupionych rzeczy córce Z. P., po tym jak ta odmówiła matce przekazywania pieniędzy. Pozwane Z. P. i M. W. udzielały dotychczas pomocy rzeczowej i osobistej powódce. Miało to i mogłoby mieć nadal realne przełożenie finansowe, bowiem pozwala na oszczędności w zakresie udzielonej już pomocy – chociażby w zakupie żywności, co dotąd czyniły pozwane. Z tejże pomocy K. S. (1) – jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego – unosząc się niezrozumiałym honorem zrezygnowała.

Odnosząc się do pozwanych wskazać należy, że pozwane M. W. i D. J. leczą się psychiatrycznie. Dochód M. W. jest identyczny jak powódki. Otrzymuje ona bowiem rentę w kwocie 947,80 zł netto miesięcznie. Ma znaczny stopień niepełnosprawności.

Z. P. niebawem utraci zatrudnienie, co uszczupli dochód o kwotę 1286,16 zł. Pozostały dochód - emerytura męża w kwocie 2009,92 zł – dzielony na małżonków, także jest porównywalny z dochodem powódki. Nadto pozwana zmuszona jest opiekować się schorowanym mężem.

D. J. wprawdzie pobiera rentę rodzinną w kwocie 1793,90 zł ale spłaca zaległe kredyty kwotami po 366,50 zł. Dodatkowo partycypuje w kosztach utrzymania domu, z czym wiążą się większe wydatki.

Stan zdrowia, wiek, sytuacja życiowa pozwanych pozwala ocenić ich możliwości zarobkowe na poziomie bardzo niskim, o ile nie zerowym. Pozwane nie są osobami majątymi, oprócz lokali mieszkalnych nie posiadają innych nieruchomości, czy rzeczy ruchomych przedstawiających wyższą wartość. Nie prowadzą zbytkowego trybu życia i trudno takowego się doszukiwać. Mają już duży bagaż doświadczeń życiowych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, i dlatego w punkcie pierwszym wyroku je oddalił.

W punkcie drugim w zakresie cofniętego powództwa postępowania umorzył.

W punkcie trzecim wyroku, na podstawie §6 punkt 4 i §2 punkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądzono od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata K. K. kwotę 1476 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu.